

STAI CONECTAT CU ZIARUL BURSA!

www.bursa.ro

m.bursa.ro

Ziarul BURSA
pe Facebook

Veți putea găsi rapoartele de tranzacționare ale BVB și Rasdaq (mult mai devreme decât apăreau în ediția tipărită) pe site-ul www.bursa.ro.

Aceste rapoarte nu vor mai fi publicate, zilnic, în ediția tipărită a ziarului BURSA, din cauza prelungirii programului de tranzacționare al BVB, dincolo de ora închiderii ediției.

BURSA

ZIARUL OAMENILOR DE AFACERI

Vineri, 13 aprilie 2012, nr. 72 (4680), anul XX

16 pagini

2 lei

51948491134001204680

Următorul număr al ziarului “BURSA” va apărea miercuri, 18 aprilie 2012

■ Pomenile electorale, faza pe județe și sectoare

PAGINA 3

■ Schimburile comerciale româno-canadiene au crescut cu 43,6%

PAGINA 11

■ Plasamente Alternative: Un Titanic de amintiri și memorabilia

PAGINA 14

GRAM AUR = 177,3819 RON

FRANC ELVEȚIAN = 3,6380 RON

EURO = 4,3741 RON

DOLAR = 3,3335 RON

EDIȚIE SPECIALĂ DE PAȘTE

CULTURA CRIZEI, LA “GARANTAT 100%”, DE LA TVR1, PE 29 APRILIE

Ce am spus și ce n-am spus

● Am spus “Tatăl Nostru” ● Am atras atenția că nu respectăm Poruncile ● Nu am spus că, dacă am fi respectat Poruncile, atunci am fi evitat criza (pentru că este evident) ● Nu am tras concluziile

in senin, m-am trezit invitat de Cătălin Ștefănescu la “Garantat 100%”, pe TVR1, o invitație care m-a luat prin surprindere, pentru că emisiunea este de domeniul culturii și îmi închipuiam că tipii ăștia se crispează când vine vorba de finanțe (dar, în ce mă privește, chestia nu este și reciprocă), iar atunci când, la telefon, mi-a spus că ar vrea să vorbim despre “Cultura crizei”, am apreciat că-mi oferă o oportunitate pe care o pândesc de mult.

Încerc, de mai mult timp (dar nu găsesc ocazia), să îmi expun opinia că nu cred să fie o coincidență suprapunerea crizei financiare peste criza culturală și (mai ferit de ochii lumii) peste criza bisericii creștine. Am dat un semnal puternic, anul trecut, în ediția ziarului BURSA din 7 noiembrie, dedicând-o, sub titlul “Răscrucea”, reacțiilor Vaticanului și Bisericii Ortodoxe a Greciei la dezvoltările crizei financiare mondiale - am publicat integral două documente:

A. “Spre reforma sistemului monetar și financiar internațional într-un mod care răspunde nevoilor tuturor popoarelor”, studiu publicat de Consiliul Pontifical pentru Dreptate și Pace, la 24 Octombrie 2011, un text amplu, specializat financiar, social și politic, în care Vaticanul consideră că soluția la criza financiară mondială stă în constituirea unui guvern mondial, pe principiul “subsidiarității” (al ajutorului acordat, la momentul când autoritatea mondială consideră că este nevoie);

B. “Enciclica Sfântului Sinod al Bisericii Greciei”, comunicată în ianuarie 2011, care, deși anterioară studiului Vaticanului, pare să i se opună cu vehemență (“Aduceți-vă aminte că pentru mulți specialiști în economie, prezenta criză este fabricată, este o criză care urmărește controlul mondial de către puteri care nu sunt iubitoare de oameni”) și decelând consumismul (“criza duhovnicească”) drept cauza profundă a crizei mondiale (“Esența crizei duhovnicești este absența sensului vieții”), recomandă, drept soluție, “asceza”, pe care o definește “nu ca privire de plăcere, ci îmbogățirea vieții cu sens”.

În acest context de preocupări, invitația la emisiunea de la TVR1 mi-a venit mânășă, pentru că are un public mai puțin specializat financiar decât BURSA, astfel că abordarea subiectului crizei din perspectiva cultului religios nu mai apare ca o nucă-n perete, ba chiar, pe motiv că sunt același eu, cel care scriu aici și cel care am fost interviuat, mă justifică, oarecum, să-mi public, în ziar, opiniile exprimate în intervenția TV, aducând unele completări.

Precizez că emisiunea este programată să fie difuzată de TVR1, în duminica zilei de 29 aprilie.

TEAM CULTURE 2012

a începutul lunii martie, Uffe Elbæk, ministrul culturii din Danemarca (țara care a preluat, pentru șase luni, președinția Consiliului European), a lansat un “taskforce” intitulat “Team Culture 2012”, alcătuit din treisprezece oameni din cultura europeană (dar, printre regizori, scenografi și arhitecți, se numără și un...alpinist), cu scopul să schițeze un manifest despre rolul artei și al culturii, în timpuri de criză, manifest programat să devină public, în luna iunie.

Inițiativa este lăudabilă, sub două aspecte: primul - cultura se află băgată în seama, în seriosul subiect al supraviețuirii organizării noastre financiare, economice, politice și sociale; al doilea - creativitatea și inventivitatea sunt necesare, într-o eventuală nouă lume, rezultând din reorganizare. Din păcate, autorii europeni ai inițiativei nu par să aibă, ei înșiși, încredere că ar putea găsi, prin acțiune culturală, vreo cale de ieșire din criză, căci, victime ale unei confuzii de management, promovează doar crearea de servicii în domeniul culturii și ingeniozitatea inovativă, dar nimic care să țină de spirit.

UN ÎNȚELES PIERDUT

entru emisiunea TV, am pregătit “Tatăl nostru” în latinește, ca să evidențiez că, prin traducere, am pierdut unul dintre înțelesurile rugăciunii, care, indubitabil, se află în originalul aramaic și fusese conservat în latină:

“Pater noster, qui es in caelis sanctificetur nomen tuum; Adveniat regnum tuum. Fiat voluntas tua sicut in caelo et in terra Panem nostrum qvotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis **debita** nostra, sicut et nos dimittimus **debitoribus** nostris. Et ne nos inducas in temptationem; sed libera nos a malo. Amen.”

Am îngroșat cuvintele “debita” (datoriile) și “debitoribus” (datornicilor), ca să arăt că atât de populara formulare “Și ne iartă nouă greșelele noastre, Precum și noi iertăm greșelilor noștri” era, inițial, purtătoare a unui înțeles suprapus: “Și ne iartă nouă **datoriile** noastre, precum și noi iertăm **datornicilor** noștri”. (Matei, 6)

În latinește, la “greșeală” îi corespunde “errorem”, la “păcat”, “peccatum” și la “vină”, “culpa” (iar, în nici un caz, “debita”). În aramaică – limba în care Iisus a formulat rugăciunea -, cuvântul “tov” semnifică, în același timp, “datorie”, “păcat”, “vină” și “nelegiuire” (nedreptate, greșeală vinovată, fărâdelege). Latinescul “debitum” prezintă, la fel cu aramaica, o legătură între înțelesul de “datorie” și cel de “păcat” (prin cel de “obligatie morală”), în timp ce, în greacă, pentru “păcat” și “datorie”, găsim cuvinte complet diferite (“amartia” și respectiv “ofoilema”), disjungere care ar putea sta la originea traducerii în românește, selectând doar înțelesul de “greșeală, păcat”. În unele variante în limba greacă, “Tatăl nostru” este formulat, la Matei, folosind cuvântul “ofoilema” (datorie), în timp ce, în toate variantele, la Luca, este folosit “amartia” (greșeală, păcat). Este de precizat că Evanghelia după Matei a fost scrisă, inițial, în aramaică.

Dacă ideea de “datorie materială” n-ar fi sugerată decât de acest regres către limba de origine, atunci bănuiala că Iisus s-ar fi referit și la iertarea datoriilor (inclusiv bănești), iar nu doar la iertarea greșelilor, ar fi foarte fragil întemeiată. Dar, Evanghelia după Matei consemnase, chiar în capitolul anterior, cu cincisprezece versete înainte, învățătura formulată de Iisus cu privire la împrumut: “Celui care cere de la tine, dă-i; și de la cel ce voiește să se împrumute de la tine, nu întoarce fața ta.” (Matei, 5) Contextul semnificațional al rugăciunii “Tatăl nostru” cuprinde, deci, înțelesul de împrumut și datorie materială. Iar ceea ce rostește Iisus, atât prin “Tatăl nostru”, cât și în ceea ce privește împrumutul, reprezintă puternice întăriri ale Poruncilor din Vechiul Testament.

IERTAREA DATORIILOR ESTE PORUNCĂ DUMNEZEIASCĂ

În următoarele două versete, imediat după formularea rugăciunii “Tatăl nostru”, Iisus explică: “14. Că de veți ierta oamenii greșelele lor, ierta-va și vouă Tatăl vostru Cel ceresc; 15. Iar de nu veți ierta oamenilor greșelele lor, nici Tatăl vostru nu vă va ierta greșelele voastre.” (Matei, 6) Dacă înlocuim românescul “greșelele” cu latinescul “debita”, atunci regăsim în învățătura christianică înțelesul concentrat al Capitolului 15 din “Deuteronomul”: “1. În anul al șaptelea vei face iertare. 2. Iertarea însă va fi aceasta: tot împrumutătorul, care dă împrumut aproapelui său, să ierte datoria și să n-o mai ceară de la aproapele său sau de la fratele său, că s-a vestit iertarea în cinstea Domnului Dumnezeului tău.” Iertarea datoriilor materiale, la fiecare șapte ani, este conceptualizată, în iudaism, sub numele de “Shmita” și reprezintă coloana vertebrală a celor trei Cărți care tratează despre viața economică - “Exodul”, “Leviticul” și “Deuteronomul”.

Reproduc aici câteva dintre poruncile înscrise în același Capitol al “Deuteronomului”, spre încredințare că nu există nici o confuzie când le identificăm cu învățăturile lui Iisus: “7. Iar de va fi la tine sărac vreunul din frații tăi, în vreuna din cetățile tale de pe pământul tău pe care ți-l dă Domnul Dumnezeu tău, să nu-ți învârtosezi inima, nici să-ți închizi mâna ta înaintea fratelui tău celui sărac; 8. Ci să-i deschizi mâna ta și să-i dai împrumuturi potrivite cu nevoia lui și cu lipsa ce suferă. 9. Păzește-te să nu intre în inima ta gândul nelegiuit și să zici: Se apropie anul al șaptelea, anul iertării; și să nu se facă din pricina aceasta ochiul tău nemilostiv către fratele tău cel sărac și să-l treci cu vederea; că acela va striga împotriva ta către Domnul și va fi asupra ta păcat mare. 10. Dă-i, dă-i și împrumuturi câte-ți va cere și cit îi va trebui, și când îi vei da, să nu se întristeze inima ta, căci pentru aceasta te va binecuvânta Domnul Dumnezeu tău în toate lucrurile tale și în toate câte se vor lucra de mâinile tale.” (Deut., 15)

SHMITA

În reme îndelungată, istoricii au fost sceptici că “Shmita” – iertarea necondiționată a datoriilor materiale, o dată la șapte ani, în Anul Sabatic - s-ar fi aplicat vreodată, până au găsit dovezi, de nerespins că, de fapt, era o practică reală, cu precedente în Babilon și mai adânc, în Sumer. În mod explicit, “Shmita” urmărește să reducă periodic disparitatea dintre săraci și bogați, ca să armonizeze sistemul economic și să mențină o difuzie a avuției, astfel ca societatea să se poată dezvolta continuu și omogen, fără blocajele și convulsiiile crizelor. “Shmita” obligă ca, în anul al șaptelea, pământul să primească un repaos, să rămână nelucrat, iar ceea ce rodește natural, de la sine, să nu fie cules de stăpânul său, ci să poată fi luat de oricine dorește (un set de Porunci obligă la economii și pregătiri, pentru supraviețuirea în Anul Sabatic). Conform Legii, iertarea datoriilor este făcută în numele lui Dumnezeu, drept condiție la momentul încredințării Țării Făgăduinței, evreilor, spre folosință - dar fără să-i devină proprietari (o condiție care impune ca pământurile să nu devină obiect al tranzacțiilor, interdicție care încă mai aprinde spiritele în Knesseth, chiar și astăzi, în pofida trucurilor de interpretare inventate de rabinii antici ca să permită acest negoț).

În consecință, iertarea datoriilor nu presupune neapărat recunoștință față de creditor, pentru că iertarea decurge din cinstirea lui Dumnezeu și a zilei a șaptea, a Creației. Biblia consemnează obligația, în Anul Sabatic, a eliberării sclavilor care și-au pierdut libertatea în contul datoriilor neplătite și returnarea tuturor gajurilor confiscate, inclusiv a pământurilor, către proprietarii inițiali. Ba, chiar, poruncește ca uneltele să fie returnate proprietarului inițial, la fiecare sezon al muncilor agricole. Stingerea acestei practici economice moștenite de iudei, consemnează inversarea absolută a rolurilor: de unde iertarea datoriilor era o obligație sfântă, acum datoria și plata ei devin sfinte și obligatorii și întemeiază sistemul nostru economic și financiar. Ultima aplicare a Shmitei, în Europa, se pare că ar fi avut loc în Spania, la evreii sepharzi, în secolul al XIII-lea. Faptul că Iisus reamintește principiile “Shmitei” din Deuteronom semnalează că aceste Porunci nu mai erau respectate încă din vremea sa și de aceea era necesar să le reafirme, întărindu-le.

TREI PORUNCILE CARE INTERZIC DOBÂNDĂ

obândă la credit este interzisă de trei Porunci, care desființează orice posibilitate de interpretare diferită, distrugând fiecare dintre cele trei articulații ale tranzacției de împrumut: A. Nu ai voie să dai credit cu dobândă (Lev. 25:37);

MAKE
(continuare în pagina 2)